

913

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia 8 maja 2003 r.

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać wyroby aerozolowe²⁾

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 166, poz. 1360 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa wyrobów aerozolowych;
- 2) warunki i tryb przeprowadzania badań wyrobów aerozolowych;
- 3) sposób oznakowania wyrobów aerozolowych.

§ 2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do wyrobów aerozolowych o pojemności:

- 1) mniejszej niż 50 ml;
- 2) większej niż:
 - a) 1 000 ml — dla pojemników, o których mowa w § 7 ust. 1,
 - b) 220 ml — dla pojemników, o których mowa w § 8 ust. 2 i § 10 ust. 1,
 - c) 150 ml — dla pojemników, o których mowa w § 9 ust. 2 i § 10 ust. 2.

§ 3. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) „wyrób aerozolowy” — jednorazowy pojemnik metalowy, pojemnik szklany lub pojemnik z tworzywa sztucznego zawierający gaz sprężony, skroplony albo rozpuszczony pod ciśnieniem wraz z cieczą, pastą, proszkiem albo bez nich, wyposażony w urządzenie umożliwiające uwalnianie zawartości w formie cząstek stałych lub ciekłych zawieszonych w gazie, w postaci piany, pasty, proszku lub cieczy;
- 2) „ciśnienie” — nadciśnienie wewnętrzne wyrażone w barach;
- 3) „ciśnienie próbne” — ciśnienie, któremu może być poddany przez 25 sekund nienapełniony pojemnik

wyrobu aerozolowego bez spowodowania jakichkolwiek przecieków lub, w przypadku pojemników metalowych lub z tworzyw sztucznych, żadnych widocznych lub trwałych odkształceń, z wyjątkiem zniekształceń, o których mowa w § 12 ust. 2;

- 4) „ciśnienie rozrywające” — najmniejsze ciśnienie, które powoduje rozerwanie lub pęknięcie pojemnika wyrobu aerozolowego;
- 5) „całkowita pojemność pojemnika” — objętość otwartego pojemnika, aż do obrzeża otworu, wyrażona w mililitrach;
- 6) „pojemność netto” — objętość napełnionego i zamkniętego wyrobu aerozolowego, wyrażona w mililitrach;
- 7) „objętość fazy ciekłej” — objętość faz niegazowych w napełnionym i zamkniętym wyrobie aerozolowym;
- 8) „warunki próby” — wartości ciśnień próbnych i rozrywających wytworzonych hydraulicznie w temperaturze +20°C (±5°C);
- 9) „zawartość palna” — substancje i preparaty odpowiadające kryteriom podanym dla kategorii „skrajnie łatwopalne”, „wysoce łatwopalne” i „łatwopalne”, określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 140, poz. 1172);
- 10) „jednorodna partia pojemników” — pojemniki wytworzone z tych samych materiałów w tym samym ciągłym procesie wytwarzania.

§ 4. Szczegółowe wymagania określone w rozporządzeniu odnoszące się do napełnionego wyrobu aerozolowego dotyczą normalnych warunków jego użytkowania i przechowywania.

§ 5. Wyrób aerozolowy powinien być wyposażony w zawór umożliwiający szczelne zamknięcie w normalnych warunkach przechowywania lub transportu oraz zabezpieczony, w szczególności kapturkiem ochronnym, przed niezamierzonym otwarciem lub uszkodzeniem.

§ 6. Wyrób aerozolowy powinien być wykonany w taki sposób, aby nie było możliwe pogorszenie jego odporności mechanicznej pod wpływem substancji w nim zawartych, nawet podczas przedłużonego przechowywania.

§ 7. 1. Całkowita pojemność pojemników metalowych nie powinna przekraczać 1 000 ml.

¹⁾ Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej — gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 1, poz. 5).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 75/324/EWG z dnia 20 maja 1975 r. w sprawie zbliżenia prawa państw członkowskich dotyczącego wyrobów aerozolowych, zmienionej dyrektywą Komisji Europejskiej 94/1/WE.

2. W przypadku próby ciśnieniowej pojemników metalowych napełnianych pod ciśnieniem niższym niż 6,7 bara w temperaturze +50°C, ciśnienie próbne powinno być nie niższe niż 10 barów.

3. W przypadku próby ciśnieniowej pojemników metalowych napełnianych pod ciśnieniem nie niższym niż 6,7 bara w temperaturze +50°C, ciśnienie próbne powinno być o 50% wyższe niż ciśnienie wewnętrzne w temperaturze +50°C.

4. Ciśnienie w temperaturze +50°C w napełnionym wyrobie aerozolowym mającym pojemnik metalowy nie powinno przekraczać 12 barów, niezależnie od rodzaju gazu użytego do napełnienia.

5. Objętość fazy ciekłej w temperaturze +50°C w wyrobie aerozolowym mającym pojemnik metalowy nie może przekraczać 87% jego pojemności netto, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Objętość fazy ciekłej w wyrobie aerozolowym mającym pojemnik metalowy z dnem wklęsłym przechodzącym przed rozerwaniem w dno wypukłe nie powinna w temperaturze +50°C przekraczać 95% jego pojemności netto.

§ 8. 1. Wyroby aerozolowe mające pojemnik szklany z powłoką ochronną z tworzywa sztucznego lub trwale chroniony w inny sposób mogą być napełniane gazem sprężonym, skroplonym lub rozpuszczonym.

2. Całkowita pojemność pojemników wyrobów aerozolowych, o których mowa w ust. 1, nie może przekraczać 220 ml.

3. Powłoka ochronna pojemników, o których mowa w ust. 1, powinna stanowić płaszcz ochronny z tworzywa sztucznego lub innego odpowiedniego materiału oraz zapobiegać ryzyku rozprysku cząstek szkła w razie przypadkowego rozerwania się pojemnika. Powłokę ochronną należy zaprojektować w taki sposób, aby nie nastąpił rozprysk cząstek szkła w przypadku napełnionego wyrobu aerozolowego, który osiągnął temperaturę +20°C i został zrzucony z wysokości 1,8 m na betonową podłogę.

4. Podczas próby ciśnieniowej pojemniki, o których mowa w ust. 1, przeznaczone do napełniania gazem sprężonym lub rozpuszczonym, powinny wytrzymać ciśnienie próbne nie mniejsze niż 12 barów.

5. Podczas próby ciśnieniowej pojemniki, o których mowa w ust. 1, przeznaczone do napełniania gazem skroplonym, powinny wytrzymać ciśnienie próbne nie niższe niż 10 barów.

6. Napełniony wyrób aerozolowy mający pojemnik szklany z powłoką ochronną z tworzywa sztucznego lub trwale chroniony w inny sposób powinien, w zależności od gazu użytego do napełnienia, wytrzymać ciśnienie:

1) 9 barów w temperaturze +50°C — w przypadku napełnienia gazem sprężonym;

2) 8 barów w temperaturze +50°C — w przypadku napełnienia gazem rozpuszczonym.

7. Wyrób aerozolowy, o którym mowa w ust. 6, napełniony gazem skroplonym lub mieszaniną gazów skroplonych, powinien w temperaturze +20°C wytrzymać ciśnienie określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

8. Objętość fazy ciekłej w napełnionym wyrobie aerozolowym, o którym mowa w ust. 6, w temperaturze +50°C nie powinna przekraczać 90% jego pojemności netto.

§ 9. 1. Wyroby aerozolowe mające pojemniki szklane niechronione mogą być napełniane wyłącznie gazem skroplonym lub rozpuszczonym.

2. Całkowita pojemność pojemników szklanych niechronionych nie powinna przekraczać 150 ml.

3. Podczas próby ciśnieniowej pojemników szklanych niechronionych ciśnienie próbne powinno być nie niższe niż 12 barów.

4. Wyrób aerozolowy mający pojemnik szklany niechroniony w przypadku napełnienia gazem rozpuszczonym powinien w temperaturze +50°C wytrzymać ciśnienie 8 barów.

5. Wyrób aerozolowy mający pojemnik szklany niechroniony w przypadku napełnienia gazem skroplonym powinien w temperaturze +20°C wytrzymać ciśnienie określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

6. Objętość fazy ciekłej w napełnionym wyrobie aerozolowym mającym pojemnik szklany niechroniony w temperaturze +50°C nie powinna przekraczać 90% jego pojemności netto.

§ 10. 1. Do wyrobów aerozolowych mających pojemniki z tworzyw sztucznych, które nie rozpryskują się przy rozrywaniu, stosuje się § 8.

2. Do wyrobów aerozolowych mających pojemniki z tworzyw sztucznych, które mogą rozprysnąć się przy rozrywaniu, stosuje się § 9.

§ 11. Osoba wprowadzająca do obrotu wyroby aerozolowe powinna zapewnić spełnienie przez wyrób aerozolowy wymagań określonych w § 12—14, a w przypadku wyrobu aerozolowego mającego pojemnik szklany z powłoką ochronną z tworzywa sztucznego lub trwale chroniony w inny sposób, również wymagań w zakresie próby zrzucenia, o której mowa w § 8 ust. 3.

§ 12. 1. Nienapełnione pojemniki metalowe, szklane lub z tworzyw sztucznych powinny podczas hydraulicznej próby ciśnieniowej wytrzymać ciśnienie próbne określone odpowiednio w § 7 ust. 2 i 3, § 8 ust. 4 i 5 oraz § 9 ust. 3.

2. Pojemniki metalowe, wykazujące po hydraulicznej próbie ciśnieniowej asymetrię, istotne odkształce-

nia lub inne podobne wady, należy odrzucić. Niewielkie zniekształcenia symetrii dna lub profilu górnego wieka są dopuszczalne pod warunkiem, że pojemnik przejdzie z wynikiem pozytywnym próbę rozrywania, o której mowa w § 13.

§ 13. Ciśnienie rozrywające nienapełniony pojemnik metalowy podczas próby rozrywania powinno być wyższe o co najmniej 20% od przyjętego ciśnienia próbnego.

§ 14. 1. Napełniony wyrób aerozolowy należy zanurzyć w kąpeli wodnej.

2. Temperatura wody i czas zanurzenia w kąpeli wodnej powinny być takie, aby umożliwić:

- 1) osiągnięcie jednolitej temperatury +50°C przez całą zawartość wyrobu aerozolowego lub
- 2) osiągnięcie w wyrobie aerozolowym takiego ciśnienia, jakie jest wytwarzane przez zawartość pojemnika w jednolitej temperaturze +50°C.

3. Wyrób aerozolowy wykazujący po zanurzeniu w kąpeli wodnej widoczne trwałe odkształcenia lub przecieki należy uznać za nienadający się do użytku. Wyrób taki nie może być wprowadzony do obrotu.

4. Za zgodą odpowiedniego Komitetu Unii Europejskiej osoba wprowadzająca do obrotu wyroby aerozolowe może na własną odpowiedzialność zastosować dowolny system badania dający wynik równoważny do metody kąpeli wodnej.

§ 15. 1. Zgodność wyrobów aerozolowych ze szczegółowymi wymaganiami określonymi w rozporządzeniu ocenia organ właściwej jednostki dozoru technicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676). Może on w szczególności:

- 1) sprawdzić, czy osoba wprowadzająca do obrotu wyroby aerozolowe spełnia wymagania określone w rozporządzeniu;
- 2) wykonywać u producenta lub w akredytowanym laboratorium badania kontrolne, o których mowa w § 16 i 17.

2. Wykonując czynności określone w ust. 1 pkt 1, organ właściwej jednostki dozoru technicznego przeprowadza niezapowiedziane wizytacje, przy czym w pierwszym roku produkcji wyrobu aerozolowego składa on dwie wizytacje, a w latach kolejnych po jednej.

§ 16. 1. Organ właściwej jednostki dozoru technicznego wybiera losowo pięć nienapełnionych pojemników z jednorodnej partii 2 500 pojemników lub z partii wytworzonej w ciągu jednej godziny i poddaje je ciśnieniu próbnemu przez 25 sekund.

2. Jeżeli wynik badania, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do któregośkolwiek z wybranych pojemników jest negatywny, organ właściwej jednostki dozoru technicznego wybiera losowo dziesięć dodatko-

wych pojemników z tej samej partii i poddaje je tej samej próbie.

3. Jeżeli wynik badania, o którym mowa w ust. 2, w odniesieniu do któregośkolwiek z dziesięciu dodatkowych pojemników jest negatywny, całą partię należy uznać za nienadającą się do użytku.

§ 17. 1. Organ właściwej jednostki dozoru technicznego sprawdza szczelność powietrzną i wodną reprezentatywnej liczby napełnionych wyrobów aerozolowych przez zanurzenie w kąpeli wodnej. Temperatura kąpeli i czas zanurzenia powinny umożliwić uzyskanie przez zawartość wyrobu aerozolowego jednolitej temperatury +50°C przez czas wymagany do upewnienia się, że nie nastąpiło rozerwanie lub pęknięcie pojemnika.

2. Jeżeli wynik badania partii wyrobów aerozolowych jest negatywny, całą partię należy uznać za nienadającą się do użytku.

§ 18. 1. Na każdym wyrobie aerozolowym umieszcza się w sposób widoczny, czytelny i trwały, w szczególności:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres lub znak handlowy osoby wprowadzającej do obrotu wyroby aerozolowe;
- 2) symbol „3” (odwrócony epsilon) poświadczający zgodność ze szczegółowymi wymaganiami określonymi w rozporządzeniu;
- 3) oznaczenie umożliwiające identyfikację napełniającej partii;
- 4) masę netto i objętość netto, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 5) napisy, o których mowa w § 20 i 21.

2. Dopuszcza się niepodawanie masy netto w przypadku, gdy wyrób aerozolowy jest zgodny z wymaganiami określonymi w przepisach Unii Europejskiej.³⁾

3. Jeżeli danych, o których mowa w ust. 1, nie można nanieść na wyrób aerozolowy o pojemności nie większej niż 150 ml z powodu jego małych wymiarów, należy je umieścić na etykiecie przymocowanej do wyrobu aerozolowego.

4. Symbol „3” (odwrócony epsilon) umieszcza osoba wprowadzająca wyroby aerozolowe do obrotu.

§ 19. Na wyrobie aerozolowym nie należy zamieszczać oznakowań lub napisów, które mogą być mylone z symbolem „3” (odwrócony epsilon).

§ 20. Zgodnie z wymaganiami dotyczącymi klasyfikacji, pakowania i etykietowania niebezpiecznych substancji i preparatów, w szczególności w odniesieniu do zagrożeń dla zdrowia lub środowiska, na wyrobie aero-

³⁾ Niniejsze przepisy dotyczą dyrektywy Rady 80/232/WE z dnia 15 stycznia 1980 r. w sprawie zbliżenia prawa państw członkowskich dotyczącego zakresu dopuszczalnych nominalnych ilości i nominalnych objętości dla niektórych produktów paczkowanych.

zowym należy umieścić w sposób widoczny, czytelny i trwały:

- 1) niezależnie od zawartości — napis ostrzegawczy „Pojemnik pod ciśnieniem: chronić przed słońcem i temperaturą powyżej 50°C. Nie przekłuwać ani nie spalać, także po zużyciu.”;
- 2) w przypadku zawartości palnej:
 - a) znak ostrzegawczy,
 - b) napis ostrzegawczy wskazujący, że substancje lub preparaty zawarte w wyrobie aerozolowym, łącznie z propelentem, są palne,
 - c) informacje o zagrożeniach określone w części 2 pkt 2.3, 2.4 i 2.5 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych oraz w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 140, poz. 1173).

§ 21. Z zastrzeżeniem przepisów, o których mowa w § 20 pkt 2 lit. c, na wyrobie aerozolowym należy umieścić w sposób widoczny, czytelny i trwały:

- 1) niezależnie od zawartości — dodatkowe ostrzeżenia dotyczące obsługi, zwracające uwagę użytkowników na szczególne niebezpieczeństwa stwarzane przez wyrób;
- 2) jeżeli zawartość jest palna — następujące napisy ostrzegawcze:
 - a) „Nie rozpylać nad otwartym płomieniem lub żarzącym się materiałem”,
 - b) „Chronić przed źródłami zapłonu — nie palić w czasie rozpylania”,
 - c) „Chronić przed dziećmi”.

§ 22. Palność i punkt zapłonu zawartości wyrobu aerozolowego powinny być określane za pomocą odpowiednich metod określonych w przepisach Unii Europejskiej⁴⁾.

§ 23. 1. Osoba wprowadzająca do obrotu wyrób aerozolowy może na własną odpowiedzialność zdecydować o niestosowaniu przepisów § 20 pkt 2 i § 21 pkt 2, jeżeli posiada wyniki badań lub inne dane świadczące o tym, że pomimo palnej zawartości wyrób aerozolowy nie stwarza ryzyka zapłonu w warunkach normalnych lub w warunkach użytkowania dających się przewidzieć w sposób uzasadniony.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, ilość składnika palnego znajdującego się w wyrobie aerozolowym należy podać na etykiecie w sposób widoczny, czytelny i trwały w postaci sformułowania: „X % zawartości wagowej jest palne”.

3. Osoba wprowadzająca do obrotu wyroby aerozolowe jest obowiązana udostępnić na żądanie właściwych organów państw członkowskich Unii Europejskiej kopie dokumentów uzasadniających decyzję, o której mowa w ust. 1.

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem użycia przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej:

J. Hausner

⁴⁾ Niniejsze przepisy dotyczą dyrektywy Rady 67/548/EEC z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie klasyfikacji, opakowania i oznakowania niebezpiecznych substancji.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 maja 2003 r. (poz. 913)

Załącznik nr 1

CIŚNIENIE, JAKIE POWINIEN WYTRZYMYWAĆ WYRÓB AEROZOLOWY MAJĄCY POJEMNIK SZKLANY Z POWŁOKĄ OCHRONNĄ Z TWORZYWA SZTUCZNEGO LUB TRWALE CHRONIONY W INNY SPOSÓB NAPEŁNIONY GAZEM SKROPLONYM LUB MIESZANINĄ GAZÓW SKROPLONYCH

Pojemność całkowita	Zawartość w procentach wagowych gazu skroplonego w całości mieszaniny		
	20%	50%	80%
od 50 do 80 ml	3,5 bara	2,8 bara	2,5 bara
powyżej 80 do 160 ml	3,2 bara	2,5 bara	2,2 bara
powyżej 160 do 220 ml	2,8 bara	2,1 bara	1,8 bara

Wartość ciśnienia dla zawartości procentowej gazu nieprzedstawionej w powyższej tabelicy należy określić za pomocą ekstrapolacji.

Załącznik nr 2

CIŚNIENIE, JAKIE POWINIEN WYTRZYMYWAĆ WYRÓB AEROZOŁOWY MAJĄCY POJEMNIK SZKLANY
NIECHRONIONY NAPEŁNIONY GAZEM SKROPLONYM

Pojemność całkowita	Zawartość w procentach wagowych gazu skroplonego w całości mieszaniny		
	20%	50%	80%
od 50 do 70 ml	1,5 bara	1,5 bara	1,25 bara
powyżej 70 do 150 ml	1,5 bara	1,5 bara	1 bar

Wartości ciśnienia dla zawartości procentowej gazu nieprzedstawionej w powyższej tabelicy należy określić za pomocą ekstrapolacji.